

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1298/2021
14.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Дубравке Дамјановић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног, адвоката Владимира Вучинића и адвоката Марка Пушице, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К 1687/2017 од 05.12.2019. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 46/20 од 31.05.2021. године, у седници већа одржаној дана 14.12.2021. године, већином гласова је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈАЈУ СЕ као основани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, па се **УКИДА** правноснажна пресуда Вишег суда у Новом Саду Кж1 46/20 од 31.05.2021. године и предмет враћа Вишем суду у Новом Саду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду К 1687/2017 од 05.12.2019. године, окривљени АА, оглашен је кривим због кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 2. у вези става 1. КЗ, па му је изречена условна осуда тако што је утврђена казна затвора у трајању од седам месеци и истовремено одређено, да се ова казна неће извршити, уколико окривљени у року од три године од правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. На основу члана 63. КЗ, одређено је да ће се окривљеном у случају опозива условне осуде у казну затвора урачунати време проведено у притвору од 03.11.2017. године до 07.11.2017. године. Оштећени ББ, ВВ и ГГ, су на основу члана 258. став 4. ЗКП, ради имовинскоправног захтева упућени на парнични поступак. Окривљени је на основу члана 264. став 1. КЗ, обавезан да накнади трошкове кривичног поступка у износу од 10.237,00 динара, које је дужан да плати у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. На основу члана 264. став 1. у вези члана 261. став 2. тачка 8) ЗКП, окривљени је

обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка пуномоћника оштећеног о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем, те је окривљени ослобођен од плаћања судског паушала.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Кж1 46/20 од 31.05.2021. године, одбијене су као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Новом Саду и бранилаца окривљеног, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости поднели су:

-бранилац окривљеног АА, адвокат Владимир Вучинић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 4) и члана 439. тачка 1) и тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепеном или другостепеном суду на поновно суђење истовремено наређујући да се исто обави пред другим судијом појединцем или измењеним другостепеним већем или да исте преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе да је извршио предметно кривично дело или да одбије оптужбу, јер је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења; и

-бранилац окривљеног АА, адвокат Марко Пушица, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 4) и члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине обе побијане пресуде или само другостепену пресуду и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновно суђење или да исте преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев поднет, те је по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА су основани.

Основано се захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, другостепена пресуда побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, наводима да су у доношењу те пресуде, учествовале судије Вишег суда у Новом Саду Татјана Ђурашковић и Биљана Делић, које су учествовале у доношењу одлука којима је одлучивано о жалбама бранилаца окривљеног, изјављеним против решења о продужењу мере забрана прилажења, састајања и комуницирања са оштећеним ББ и сведоцима ДД, ЂЂ и ЕЕ, на удаљености од 50 метара.

Из списка предмета произлази да је пресуда Вишег суда у Новом Саду Кж1 46/20 од 31.05.2021. године, донета у већу састављеном од судије Татјане Ђурашковић, као председника већа и судија Биљане Делић и Татјане Шуњка, као чланова већа.

Поред тога, из списка предмета произлази да су решења Вишег суда у Новом Саду Кж2 363/18 од 14.05.2018. године, Кж2 890/18 од 12.12.2018. године и Кж2 236/19 од 16.04.2019. године, донета у већу састављеном од судије Биљане Делић, као председника већа и судија Татјане Ђурашковић и Мирољуба Новићевића, као чланова већа.

Из образложења решења Вишег суда у Новом Саду Кж2 363/18 од 14.05.2018. године, Кж2 890/18 од 12.12.2018. године и Кж2 236/19 од 16.04.2019. године, произлази да тај суд сматра да и даље постоје околности које указују да би окривљени могао ометати поступак утицањем на оштећеног, као и на сведоке, односно да би исти могао поновити кривично дело за које је „оправдано сумњив“, или учинити кривично дело којим прети, због чега је, узимајући у обзир озбиљност претњи за које постоји „оправдана сумња“ да је окривљени упутио оштећеном и ценећи чињеницу да је окривљеном познато место запослења оштећеног, као и да свакодневно, по сопственом исказу, среће остале сведоке, по налажењу тог суда, правилна оцена првостепеног суда да је продужење мере забрана прилажења састајања и комуницирања са оштећеним и наведеним сведоцима, нужно и оправдано, а све у циљу отклањања наведених опасности.

Одредбом члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода је гарантовано да свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама, или о кривичној оптужби против њега има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.

Одредбом члана 32. став 1. Устава РС, утврђено је да свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Одредбом члана 37. став 1. ЗКП, прописано је да ће судија бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету, уколико је у том предмету у одређеном односу са окривљеним (тачка 1), 2) и 3)) или када је имао одређене процесне улоге у истом предмету (тачка 4)... ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или одлучивао о потврђивању оптужнице или учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком или је учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног, односно тужиоца или је саслушан као сведок или као вештак – односно када нису испуњене формалне претпоставке непристрасности судије, док је ставом 2. истог члана, прописана могућност изузећа, уколико постоје околности које изазивају сумњу у његову непристрасност. Дакле, установа изузећа у кривичном поступку уведена је у циљу обезбеђења претпоставки непристрасности судије.

Одлучивање о забрани прилажења, састајања или комуницирања са одређеним лицем, као мери за обезбеђење присуства окривљеног и за несметано вођење кривичног поступка, према одредби члана 197. ЗКП, подразумева, оцену постојања околности које указују на то да би окривљени могао ометати поступак утицањем на оштећеног, сведоке, саучеснике или прикриваче или би могао поновити кривично дело, довршити покушано кривично дело или учинити кривично дело којим прети.

Критеријуми за оцену непристрасности судије приликом одлучивања обухватају субјективни тест непристрасности који представља личну непристраност судије, док се не докаже супротно и објективни тест непристрасности, код кога се утврђује постојање и утврђивање чињеница које могу изазвати дилему о непристрасности суда, сасвим одвојено од личног понашања било ког од чланова судског већа и обухвата и ситуације функционалне природе при обављању различитих службених функција.

У случају да је судија у кривичном поступку доносио одлуке и пре учешћа у доношењу пресуде у истом предмету, укључујући и одлуке везане за меру забрана прилажења, састајања или комуницирања са одређеним лицем, постоји оправдана бојазан да тај судија није непристрасан, а степен његове непристрасности се цени у складу са обимом и природом раније донетих одлука.

У конкретном случају, у захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, најважније питање је оно везано за упуштање већа другостепеног суда у оцену кривице окривљеног.

Чланом 2. тачка 19) ЗКП, прописано је да је „оправдана сумња“ скуп чињеница које непосредно поткрепљују основану сумњу и оправдавају подизање оптужбе.

У образложењима наведених решења Вишег суда у Новом Саду, у чијим доношењима су учествовале судије Татјана Ђурашковић и Биљана Делић, образложено је постојање оправдане сумње да је окривљени АА, извршио кривично дело угрожавања сигурности из члана 138. став 2. у вези става 1. КЗ и притом наведено да је узета у обзир озбиљност претњи за које постоји оправдана сумња да је окривљени упутио оштећеном.

По налажењу Врховног касационог суда, судије Татјана Ђурашковић и Биљана Делић, су образлажући постојање оправдане сумње у решењима о продужењу мере забрана прилажења, састајања и комуницирања са оштећеним и наведеним сведоцима, што у смислу члана 197. ЗКП, није неопходан услов за одређивање, односно продужење наведене мере, изразиле висок степен јасноће у погледу кривице окривљеног АА.

Утврђење постојања оправдане сумње подразумева да су судије Татјана Ђурашковић и Биљана Делић, оцениле да постоји скуп чињеница које непосредно поткрепљују основану сумњу, а оправдана сумња представља квалитет сумње која оправдава подизање оптужбе, па се утврђивање постојање таквог квалитета сумње код одређеног судије може уподобити процесној улози судије приликом потврђивања оптужнице, која процесна улога представља основ за обавезно изузеће прописано одредбом члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП.

Иако је судија по закону и у складу са својом функцијом дужан да одржи поверење у своју независност и непристрасност, формирано предубеђење тих судија, које су о наведеној мери против окривљеног одлучивале више пута, јесте таквог квалитета да представља такву околност која доводи у сумњу претпоставку непристрасности судије, те су испуњени разлози за обавезно изузеће ових судија у поступку одлучивања по жалби на првостепену пресуду.

Судије Татјана Ђурашковић и Биљана Делић, у конкретном случају, нису изузете приликом доношења другостепене пресуде, па је по налажењу Врховног касационог суда, а имајући у виду члан 6. став 1. Конвенције о заштити људских права и основних слобода, ставове изражене у одлукама Европског суда за људска права (Feu против Аустрије, Sainte Marie против Француске, Nortier против Холандије, Haushildt против Данске, Davidsons и Savins против Латвије, Драгојевић против Хрватске, Jasinski против Пољске и Romenskiy против Русије), као и ставове изражене у одлукама Уставног суда Србије Уж 4461/10 од 30.01.2014. године и Уж 1202/17 од 04.01.2020. године и Врховног касационог суда Кзз 2/2014 од 19.06.2014. године, Кзз ОК 33/2019 од 17.12.2019. године, Кзз 236/2021 од 11.03.2021. године и Кзз ОК 6/2021 од 22.04.2021. године), другостепеном пресудом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, како се то основано указује захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је усвојио као основане захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА и на основу члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП, укинуо другостепену пресуду и предмет вратио другостепеном суду на поновно одлучивање, да би се у поновном поступку, а имајући у виду примедбе изнете у овој пресуди, донела правилна и на закону заснована одлука.

Имајући у виду разлоге укидања побијане правноснажне пресуде, Врховни касациони суд се у овој пресуди није изјашњавао о осталим повредама закона истакнутим у захтевима бранилаца окривљеног.

Записничар
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа - судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић